

Wat die sterk v.d.w. betref, is eerstens (vgl. par. 3.3.1) na 'n aantal afsonderlike v.d.w.e. gekyk. In verband met gekom is gevind dat gekommen en kommen (asook hiperkorreksie wat op hierdie uitspraak dui) so gereeld voorkom dat ge + ekv. van pres. kom nie as enigste moontlike bron van gekom beskou kan word nie. Gedaan as ww.v.d.w. word eers relatief laat deur gedoen verdring, nl. in die loop van die 19e eeu. Naas geskryf vind ons soms die inf. schrij en by Meurant is daar die moontlikheid van verwarring met schreeuwen. Voorbeelde van die resultaat van intervokalisiese vokalisering van /d/ met betrekking tot die v.d.w., is gelaaijd, gebraaijd, geraaijt en ver-smaaijd; dat die uitgang so dikwels verskyn, is 'n aanduiding dat dié proses die (relatief laat) slot-/t/-verlies by vdw SH voorafgegaan het. Aanduidings is gevind van 'n verwarring van verloren en verliezen (vgl. hoofstuk 5).

Omdat ons 'n hele paar voorbeelde van gekryge (in verskillende spellings) teëkom en net eenmaal 'n moontlike gekreë, is die waarskynlike ontwikkelingsgang: éérs regulasering van die stamvokaal en dan intervokalisiese /x/-verlies. Ons moet egter rekening hou met die moontlikheid dat g geskryf is lank nadat dit nie meer uitgespreek is nie.

Wat gery betref, vind ons egter voorbeelde van geryde sowel as gereje (in verskillende spellings), waaruit ons kan aflei dat vokaalgelykshakeling en /d/-vokalisering hier gelyktydig werkzaam was.

Anders as in die geval van die swak v.d.w. vind ons hier (vgl. par. 3.3.2) geen aanduiding van groter skryftaalkonserwatisme by die v.d.w. as by die pres./inf. nie.

Die verhouding stam/uitgang het in par. 3.5 aan die orde gekom; daar kan weer op gewys word dat waar ons die moontlikheid van verandering d.m.v. tussenstadia norweeg, die moontlikheid van regatreekse gelykshakeling vir 'n gegewe v.d.w. of taalgebruiker altem bly bestaan.

Ten opsigte van die vraag of v.d.w. met vokaalwisseling geredeliker slot-/ə/-verlies ondergaan as dié daar-

sonder, is teenstrydige resultate verkry (vgl. par. 3.5.1).

As ons al die v.dwe. met vokaalwisseling in die stam (d.w.s. met 'n ander vokaal in die v.dw. as in die pres./inf.) in twee groepe verdeel, nl.

- (a) pres./inf.: /əi/, t.o. v.dw.: /e:/ (bv. rijden-gereden)
- (b) pres./inf.: neutrale of voorvokaal, t.o. v.dw.: agtervokaal (bv. stelen-gestolen)

dan sien ons dat hulle slot-/ə/-verlies op verskillende maniere ondergaan. By die Franssprekendes (Barbier e.a.) vind ons dat groep (a) in ongeveer gelyke getalle met vokaalgelykskakeling en slot-/ə/-verlies (maar nie albei tegelyk nie) voorkom, en groep (b) hoofsaaklik met slot-/ə/-verlies. Dit suggereer die historiese veranderingsvolgorde

1. /e:/ → /əi/ en slot-/ə/-verlies
2. regularisering van agtervokale.

In die ander Kaaps-Ndl. en vroeë Afr. tekste vind ons by groep (a) meer vokaalgelykskakeling as uitgangsverlies en by groep (b) die omgekeerde, wat die volgorde waarskynlik maak:

1. /e:/ → /əi/
2. slot-/ə/-verlies
3. regularisering van agtervokale.

In albei gevalle lyk dit dus asof /e:/ voor die agtervokale geregulariseer is. Gepaard hiermee kry ons hiperkorreksie slegs rondom die /əi - e:/-groep. Die moontlikheid van vroeë fonetiese verwarring tussen klanke wat na aan mekaar lê, kan hier nie uitgesluit word nie.

Onder "gelykskakeling" word verstaan die volledige gelykmaking van die v.dw.-stam met dié van die pres./inf. Dat sekere v.dwe. nooit 'n tussenstadium vertoon het nie, bv. gebreek, gekyk, gesteek, gesing (maar vgl.

hfst. 4) en ge-/bewys, hoef nie op regstreekse gelykshaking sonder 'n tussenstadium te wys nie, maar kan bloot toevallig wees (vgl. par. 3.6.1). Wat vind ons by afsonderlike skrywers? (vgl. par. 3.6.2). Een waarneming is dat die tipe tussenstadium met vokaalwysiging en slot-/ə/-verlies slegs tot enkele skrywers beperk is, t.w. Boniface, Bezuidenhout, moontlik A. Jozef, en die Franssprekendes. In die tekste van e.g. twee persone is die aantal vorme wat 'n tussenstadium vertoon heelwat minder as die aantal gelykgeskakeldes, sodat hulle waarskynlik in hulle spreektaal hoofsaaklik gelykshakelings gebruik het. Ook omdat ons in die geval van Boniface met Hottentotkarakters te make het (en A. Jozef is vermoedelik 'n Baster), moet rekening gehou word met die moontlikheid dat die onderhawige tipe tussenstadium nie wyd verspreid voorgekom het nie, maar tot sekere groepe sprekers beperk was.

Tussenstadia is by die b.v.dw. baie skaars. Uit die tydperk tot 1875 is enkele gevalle opgeteken wat in ooreenstemming is met wat vir die ww.v.dw. gevind is (vgl. par. 6.2.3). In die tydperk 1875-1925 is gevind geskaap, beskonk, opgestook, besoop (3x) - egter almal met rymfunksie - t.o. -gebinde, gebuie, geskrywe (prenominaal), asook beskry i.p.v. beskryf (vgl. par. 5.2.3.7). In die tydperk 1925-1978 is gevind opgeskoot (meermale), verdwyne, omgedolfde (maar dan na aanleiding van omdolf/-we); Langenhoven laat die afslaer "Drie pond gebooie" sê (vgl. par. 4.2.3.1.9).

7.6 DIE ONTWIKKELING VAN 'N VORMTEENSTELLING BY DIE STERK EN SWAK B.V.DW.

Nadat byna alle ww.v.dwe. volledig geregulariseer is, d.w.s. totdat die stadium bereik is waarin die v.dw. slegs uit die stam van die ww., meestal met ge- as voorvoegsel, bestaan, tref ons sterk v.dwe. met vokaalwysiging en /ə/-uitgang en swak v.dwe. met slot-/t/ (en in die geval van die onreëlmatiges ook met stamwysiging) nog net as b.v.dwe.

aan in moderne Afr. Hierdie situasie kristalliseer in die tweede helfte van die 19e eeu geleidelik uit. Ons vind in die periode 1875-1925 nog heelwat ongereg. ww.v.dwe. op skrif, maar (met die uitsondering van gedaan) oorwegend in passiewe ww.-groepe (vgl. par. 5.4), sodat ons vermoed dat dit nie egte spreektaalvorme is nie. Ons kan egter hiervan aflei dat die Ndl. ongereg. sterk v.dw. in dié tydperk na sy vorm nie 'n onbekende is vir (waarskynlik die geskoolda) taalgebruikers nie, maar die klein getal "oorgangsvorme" (soos gestool) dui daarop dat ons hier met 'n sekondêre eerder as oorgelewerde bekendheid te make het. Dit is uit die gereg. vorm van die sterk v.dw. en die herstelde ongereg. vorm, en uit die swak v.dw. sonder en met die /t/-uitgang dat 'n vormteenstelling by die b.v.dw. ontwikkel wat in baie gevalle 'n verskil in betekenisnuanse kan aandui of verskillende sintaktiese funksies vergesel.

Ons vind net voor 1875 by Meurant en selfs al in 1851 by Bezuidenhout (vgl. par. 5.2.2) aanduidings van 'n vormteenstelling by die b.v.dw.; by Meurant vind ons slegs dat die aan- of afwesigheid van slot-/t/ deur die stemhebbendheid/-loosheid van die voorafgaande klank bepaal word, maar by Bezuidenhout al 'n voorkeur, in pre-nominale konteks en as voorsetsel, vir die sterk v.dw. in sy ongereg. vorm en in ander kontekste in sy gereg. vorm.

Sintaktiese differensiasie wat met die vormdifferensiasie saamhang, is origens voor 1875 by die sterk b.v.dw. veral daaraan te merk dat ons in sekere kontekste wel enkele gevalle van regularisering aantref, bv. in 2 (1 vb.), 3 (1 vb.), 4a, 5a, 5bi en 5bii (hier ook gedeeltelike regulariserings, maar daarnaas tipiese skryftaalvorme soos gevondene), en in ander kontekste nie, bv. 6 (participium conjunctum), 8a en 8b (voor- en agtersetsel) en 9 (bywoord) (vgl. par. 6.2.1). In die vormteenstellings by Barbier (vgl. par. 6.2.2) kon geen sisteem gevind word nie. Origens is daar te min tekste wat genoeg vorme opgelewer het om te kon vasstel of daar 'n sistematiese vormteenstelling bestaan het.

Wat die sterk b.v.dwe. betref, is daar in die tydperk 1875-1925 'n neiging merkbaar dat hulle in kontekste 5-9 meer dikwels ongereg. is as in 1-4, nl. by sewe v.dwe., teenoor twee waar dié verhouding nie bestaan nie (vgl. par. 5.2.3.5). Ons sien dus hier die begin van 'n implikasionele verhouding waarvolgens die graad van ongeregulariseerdheid in kontekste 1-4 altyd geëwenaar of oortref sal word deur dié in kontekste 5-9. Ofskoon opgetekende voorbeelde nie konsekwent volgens kontekste ingedeel is nie, is tog gevind dat v.dwe. in kontekste 8a, 8b en 9 redelik konsekwent ongereg. is.

In die tydperk 1925-1978 kom hierdie implikasionele verhouding duidelik na vore (vgl. par. 4.2.3.1.7.1) of ons nou na grondwoorde kyk of na deelwoordstamme. Wat afsonderlike kontekste betref (vgl. par. 4.2.3.1.7.2) vind ons 'n duidelike differensiasie tussen kontekste met meer ongereg. as gereg. gevalle, nl. 2, 3a, 4bi, 5bi en 9, en kontekste met meer gereg. as ongereg. gevalle, nl. 4bii, 4c en 4d. Ook is dit moontlik dat koppelwre. 'n uiteenlopende invloed op regularisering het (vgl. par. 4.2.3.1.7.3).

Ook by die swak b.v.dw. is sintaktiese faktore werksaam. Uit die tydperk 1875-1925 is opvallend die oorwig van vorme met uitgang in konteks 4 en spesifiek in konteks 9 (bywoorde). By die onreëlmatige b.v.dwe. is dit weer moontlik om pre- met postnominaal te vergelyk. Ongereg. vorme is pre- sowel as postnominaal gevind; die gegewens laat dit egter nie toe om te bepaal of daar 'n implikasionele verhouding aanwesig was nie.

Wat die tydperk 1925-78 betref, kon vasgestel word (vgl. par. 4.3.8) dat gevalle met die uitgang in konteks 2, maar veral baie duidelik in konteks 9 (bywoorde), oorheers; gevalle sonder die slot-/t/ oorheers weer in kategorieë 4, 6 en 7. In die geval van die onreëlmatige b.v.dwe. skyn daar in hierdie tydperk 'n implikasionele verhouding na vore te kom waarvolgens die orenominale vorm óf net so konserwatief, óf konserwatiewer as die ooreenstemmende postnominale vorm is.

'n Faktor wat hoe nader ons aan die moderne tyd kom, hoe meer hanteerbaar word (ofskoon nooit heeltemal nie),

is dié van die betrokke woord se behoud al dan nie van sy verband met sy ww.-stam. Oor die algemeen geld dit dat in gevalle waar dit onwaarskynlik is dat die v.dw. nog vir die taalgebruiker 'n verband het met wat histories as sy ww.-stam beskou kan word, hy gewoonlik ongereg. is of die /t/-uitgang behou. In die tydperk 1875-1925 word woorde soos onbegunne en ongeskonde sporadies gebruik asof die verband met die stam nog 'n rol speel (anders as vandag), en is daar enkele gevalle van regularisasie by v.dwe. wat vandag sonder verband met die stam is (bv. uitgelaat) (vgl. par. 5.2.3.1). Na 1925 is dergelike gevalle seldsaam (maar vgl. aangeskryf en aangewys - par. 4.2.3.1.1). Reëlmatige swak v.dwe. sonder verband met die stam kom egter dikwels sonder uitgang voor (voor en na 1925), maar daar is 'n aantal gevalle van voor 1925 opgeteken, bv. verdeel, ongedeer en beroem, waar die uitgang vandag verpligtend is (vgl. par. 5.3.3). Na 1925 neem nagenoeg alle swak v.dwe. sonder stamverband die uitgang (vgl. par. 4.3.5). Wat onreëlmatige swak v.dwe. uit dié tydperk betref, geld dit dat dié wat ongereg. is (nougesette, gesoete, ens.) ook geen verband met die stam meer het nie (vgl. par. 4.3.5). Samevattend kan dus gesê word dat vanaf die tydperk 1875-1925 tot 1925-78 die neiging van b.v.dwe. sonder stamverband (dus eintlik: departisiële b.nwe.) om ongereg. te bly of, na stemhebbende klank, slot-/t/ te behou, in sterkte toegeneem het totdat dit byna 'n dwingende reël geword het.

Vervolgens kan die semantiese faktore in beskouing geneem word. In ons eie tyd het letterlik/figuurlik (of abstrak) as faktor ontwikkel. In die tydperk voor 1875 is nog geen teken van so 'n faktor gevind nie, nie by die sterk en ook nie by die swak b.v.dw. nie. In die tydperk 1875-1925 is, wat die sterk b.v.dwe. betref, gevind (vgl. par. 5.2.3.1) dat daar 'n aantal grondwoorde soos bv. BIND, BREEK, HOU en KRIMP is waarvan die vormverspreiding sodanig is dat die gereg. v.dw. neig om let. te wees, en die ongereg v.dw. fig. of abstrak - dus al iets

van 'n korrelasie tussen vorm en betekenis. Vir 'n paar ander grondwoorde kon die korrelasie nie aangetoon word nie en daar is selfs enkele teenstrydige voorbeelde.

Die situasie wat voor 1925 moontlik reeds aanwesig was, is baie duideliker na 1925 aanwesig (vgl. par. 4.2.3.1.3). Wat die grondwoorde betref, is daar 'n implikasionele verhouding waarvolgens regularisering by letterlike gebruik altyd dieselfde of 'n groter omvang aanneem as by figuurlike of abstrakte gebruik. In die geval van die meeste grondwoorde - nl. ses - is let. altyd gereg. en fig./abstrak gereg. of ongereg., maar daar is ook grondwoorde (drie) waar let. gereg. of ongereg. en fig./abstrak ongereg. is en ander (ook drie) waar let. sowel as fig./abstrak gereg./ongereg is. Omdat daar slegs by twee grondwoorde 'n uitsondering op hierdie skema is, kan gepraat word van 'n implikasionele verhouding. Sodra ons egter vanaf grondwoorde beweeg na die vlak van stamme of afsonderlike deelwoordsvorme, begin ons (in die onderhawige materiaal) uitsonderings teëkom, soos opgehef wat fig. kan wees t.o. opgehewe wat let. kan wees. Semanties staan die implikasionele verhouding by die sterk b.v.dw. nie heeltemal so sterk soos dit sintakties (prenominaal t.o. nie-premonimaal) staan nie.

In aansluiting hierby kan daarop gewys word dat die b.v.dw. neig om ongereg. te wees in vaste uitdrukkings, bv. "n gebroke riet" (vgl. par. 4.2.3.1.5). By metafo-riese gebruik, waar die v.dw. se betekenis meermale 'n brug slaan tussen gedeeltes met 'n letterlike en dié met 'n figuurlike heenwysing, is die v.dw. dikwels juis weer gereg., bv. "die lewenddraad ... was ... so dun geslyt" (vgl. par. 4.2.3.1.4).

Vervolgens die swak b.v.dw. in die tydperk 1875-1925. Omdat in die tydperk 1925-78 slegs 'n paar gevalle gevind is waar let./fig. korreleer met [$\pm$ uitgang] (vgl. par. 4.3.6), is 'n moontlike korrelasie ook nie in dié tydperk gesoek nie. Ons kan op grond van die onderhawige materiaalversameling nie aanneem dat daar by die swak

b.v.dw. 'n implikasionele verhouding soortgelyk aan dié by die sterk b.v.dw. bestaan nie, ofskoon dié moontlikheid nie uitgesluit hoef te word nie.

Dit gebeur so dikwels dat juis b.v.dwe. wat 'n gemoedstoestand (en spesifiek 'n menslike emosie) uitdruk, ongereg. is (vgl. opgewonde) of die /t/-uitgang behou (vgl. bedoord) sonder dat die verband met die stam noodwendig verbreek is (vgl. Hy wen hom op en Hy bedoord, onderskeidelik), dat dit lyk asof ons hier te make het met 'n semantiese kategorie (origens nie strak omlin nie) wat neig om in Afr. 'n vormkategorie te word. Dit is die duidelikste by die sterk b.v.dw. merkbaar. Vir die tydperk 1875-1925 is gevind dat ongeveer 93% van b.v.dwe. wat 'n gemoedstoestand uitdruk (dit sluit egter gevalle sonder stamverband in) ongereg. is (vgl. par. 5.2.3.4). In die tydperk 1925 tot vandag (vgl. par. 4.2.3.1.6) was hulle selfs in die reël (met enkele twyfelagtige uitsonderings) ongereg.

Ook by die swak b.v.dw. kan so 'n neiging bespeur word. In die tydperk voor 1925 (vgl. par. 5.3.5) behou 63% b.v.dwe. (weer met of sonder stamverband) wat 'n gemoedstoestand uitdruk die uitgang. Wat die tydperk na 1925 betref (vgl. par. 4.3.7) is net gekyk na gevalle met stamverband, maar gevind dat 70% van die b.v.dwe. wat 'n gemoedstoestand uitdruk, die uitgang behou. 'n Komplikasie in die geval van die swak v.dw. is egter dat die stam van baie van die "gemoedstoestandsdeelwoorde" uitgaan op klanke (liquidae, veral /s/, en nasale) wat skynbaar in hulle eie reg behoud van die uitgang bevorder, en dit is moeilik om die aandeel van die semantiese faktor relatief tot die fonologiese te bepaal.

Hierbo het dit dan gegaan om kategorieë van 'n sintaktiese en semantiese aard wat in die geskiedenis van Afr. al hoe duideliker begin optree het as faktore wat 'n nuwe formele onderskeiding in Afr. determineer, nl. dié van gereg. vorm/historiese vorm: by die sterk v.dw. (en in sommige opsigte ook by die swak, onreëlmatige v.dw.)

gereg./ongereg., en by die reëlmatige swak b.v.dw.:
 [± uitgang], al is die uitwerking van die faktore nie by die sterk en swak v.dw. identies (of as sodanig waarneembaar) nie.

Daar kan verder op gewys word dat daar ook faktore is wat meer formeel van aard is wat as determinante optree, bv. morfologiese en fonologiese faktore. Wat die fonologiese faktore betref, is reeds gewys op die rol van liquida/nasaal asook die diftong by die swak b.v.dw. as behoudsfaktor (vgl. par. 4.3.10). Voor 1925 staan hierdie kategorie ook relatief sterk, maar is daar nog heelwat gevalle van behoud na stemlose frikatief en selfs eksplo-sief (vgl. par. 5.3.8).

Morfologiese faktore, bv. die voorvoegsel on-, mag by die swak b.v.dw. 'n rol speel in die behoud van die uitgang - voor 1925 (vgl. par. 5.3.7) en na 1925 (vgl. par. 4.3.9). By die sterk v.dw. is die rol van morfologiese faktore egter veel duideliker. Dit is veral vir die tydperk na 1925 uitvoerig nagegaan (vgl. par. 4.2.3.1.8): voor-, maar veral agtervoegsels (wat dikwels 'n woordsoortlike verandering teweegbring) speel 'n baie groot rol in die teëhou van regularisering; die v.dw. is ook in 'n samestelling waarvan die eerste lid 'n s.nw. bevat (bv. vierwielaangedrewe) geneig om ongereg. te wees.

7.7 VERBAND TUSSEN ONTWIKKELINGE BY DIE STERK EN SWAK V.DWE.

Die vernaamste verband tussen die vormontwikkeling by die sterk en swak w.v.dw., is op die gebied van die vergelykbare prosesse van slot-/ð/- en slot-/t/-verlies - vgl. par. 7.4 hierbo. By die sterk en onreëlmatige swak v.dw. vind bowendien regularisering van die stam plaas (vgl. par. 7.5). Die eindpunt is in alle gevalle volledige regularisering soos geloop, gewerk en gedink, met die moontlike behoud van wisselvorme soos geskrywe en gedog.

Wat die b.v.dw. betref, kan ook op allerlei coreen-

komste tussen ontwikkelinge by sterk en swak gewys word. Om die vergelyking te vergemaklik, word in die res van hierdie paragraaf ook na vorme met slot-/t/-behoud, soos verwonderd, as "ongereg.", en vorme met slot-/t/-verlies, soos verwonder, as "gereg." verwys.

Dit is dan eerstens opvallend dat b.v.dwe. wat hulle verband met hulle stam verloor het, oorwegend ongereg. is. Veral vir die tydperk 1925-78 is bevind dat, wat die sterk b.v.dw. betref, egte voorbeelde van regularisering by afwesigheid van stamverband betreklik seldsaam is (vgl. par. 4.2.5.1.1), terwyl swak b.v.dwe. waarvan die (historiese) stam op 'n stemhebbende klank uitgaan, in nagenoeg alle gevalle die uitgang behou (vgl. par. 4.3.5). Sodra 'n b.v.dw. dus (departisipiële) b.nw. is of word, bestaan daar 'n sterk neiging om hom deur middel van die uitbly van regularisering as sodanig te markeer.

Dat die semantiese faktor "let./fig. (abstrak)", wat na 1925 so duidelik 'n vormbepalende rol by die sterk b.v.dw. speel (vgl. par. 4.2.3.1.3), 'n soortgelyke rol by die swak b.v.dw. speel, is nie aangetoon nie (ofskoon daar wel gevalle is wat in hierdie rigting wys — vgl. par. 4.3.6), en dat dit voor 1925 al 'n rol speel is in albei gevalle moontlik, ofskoon nie probeer is om dit aan te toon nie.

Nog 'n faktor wat reeds in die kader van par. 7.6 hierbo bespreek kon word, is die uitdrukking van 'n goedstoestand. Hier is sterk en swak duidelik met mekaar in ooreenstemming deurdat daar 'n sterk neiging tot die ongereg. vorm is; die parallellie word egter, soos gesê, verswak deur die feit dat dit in die geval van die swak b.v.dwe. ook die fonologiese konteks kan wees wat slot-/t/-behoud bevorder.

Ook die sintaktiese konteks of konteksgroep waarin die b.v.dw. verskyn, is 'n belangrike determinant van sy vorm. Ons kan eerstens onderskei tussen die konteksroepe 1-4 en 5-9, e.g. postnominaal en lg. oorwegend prenominaal. Die ooreenstemming tussen sterk en swak is die volgende: die swak v.dw. is prenominaal altyd (en verpligtend)

ongereg. deurdat daar 'n /t/ in die -de/-te-uitgang vervat is en in alle ander kontekste opsioneel ongereg. By die sterk b.v.dwe., weer, is die bestaan van 'n implikasionele verhouding aangetoon waarvolgens v.dwe. in konteksgroep 5-9 altyd net so of meer ongereg. is as v.dwe. in 1-4. Na 1925 is daar ook by die onreëlmatige swak v.dw., wat sy stam betref, so 'n implikasionele verhouding merkbaar.

Kyk ons na afsonderlike sintaktiese kontekste, dan kan ons vir die hele tydperk 1875-1978 op die volgende ooreenkomste tussen sterk en swak wys: by albei

- is daar in konteks 9 (bywoord) 'n duidelik waarneembare neiging tot die ongereg. vorm;
- is die b.v.dw. in konteks 8, en veral 8a (voorsetsel), ondanks min voorbeelde tog duidelik geneig om ongereg. te wees;
- neig die b.v.dw. in konteks 4 om ongereg. te wees, ofskoon by die swak b.v.dw. nie voor 1925 al nie.

Wat morfologiese faktore aanbetref, is vir die tydperk na 1925 duidelik aangetoon dat sommige van hulle - met name sekere voorvoegsels, alle agtervoegsels en die voorgevoegde s.nw. in die geval van 'n samestelling - by die sterk b.v.dw. regularisering teëhou; by die swak b.v.dw. is dit slegs in die geval van on- aangetoon. Dit is dus egter aangetoon dat morfologiese faktore by die sterk sowel as die swak b.v.dw. 'n rol kan speel, al is dit nie noodwendig by albei in gelyke mate nie.

Uit 'n fonologiese oogpunt kan daarop gewys word dat daar geen aanduidings is dat waar 'n sterk b.v.dw. prenominaal in gereg. vorm voorkom, die keuse tussen -de of -te as uitgang anders as analogies aan die keuse by die v.dwe. wat histories swak is, gemaak word nie (vgl. par. 4.3.13 en die verwysings aldaar).

My slotsom hier is dat, ofskoon ons nie die sterk en swak b.v.dw. en hulle ontwikkeling met mekaar gelyk kan stel nie, hulle tog in hulle regularisering in 'n hoë mate gevoeligheid vir dieselfde faktore toon.

7.8 ENKELE TEORETIESE KWESSIES

Enigeen wat die geleidelike veranderinge in die diachronie van die v.d.w. (en 'n magdom ander taalverskynsels) wil volg, moet hom van die verskynsel van variasie of alternansie of afwisseling van vorme rekenskap gee. Hy moet probeer vasstel of die variasie vry is en of dit beperk word (en in watter mate) deur binne- of buite-taalse faktore, en of daar 'n patroon blootgelê word wat 'n brug kan slaan tussen die taalgebruiksfeite en die moontlike taalvermoë van taalgebruikers.

In par. 2.4.3 is na aanleiding van sosiolinguistiese werk 'n model geskets waarvolgens alternansie by die ww.v.d.w. ontleed kon word; ww.v.d.w. is naamlik frekvent genoeg om so benader te kan word. Die uitgangspunt in par. 2.4.3.1 was dat enige sistematiese patroon van variasie in 'n teks as dit 'n moontlike spreektaalpatroon is, as weerspieëling van 'n onderliggende spreektaalpatroon beskou moet word tensy die teendeel onafhanklik aangetoon kan word. Die patroon wat in die tekste gevind is, het geblyk 'n moontlike spreektaalpatroon te wees. In bepaalde tekste kon egter sistematiese verskille tussen skryf- en spreektaal aangetoon word, vgl. par. 7.10 hieronder.

As ons van die "rou" alternansie na die taalsisteem beweeg, dan is 'n nuttige abstraksiemiddel 'n veralgemening soos die "implikasionele verhouding", wat enersyds 'n groot aantal taalgebruiksgevalle kan opsom en andersyds, in sy eenvoud, 'n onderdeel van die taalvermoë sou kon vorm. Die algemene skema vir die implikasionele verhouding kan uitgedruk word as "A → B", waarvolgens die aanwesigheid van A altyd die aanwesigheid van B impliseer, terwyl die omgekeerde nie waar hoef te wees nie. In hoofstukke 4 en 5 is meermale op sodanige implikasionele verhoudings gewys.

As algemene teoretiese model waarbinne die gevonde alternansiepatrone van die ww.v.d.w. sowel as die b.v.d.w. verklaar sou word, is o.m. oorweeg die gedagte dat woordsoorte nie van mekaar afgehoek is nie maar 'n deurlopende

"skaal" vorm, soos onder andere deur Ross beskryf (vgl. par. 3.8.2 en 4.2.3.2). Die woordsoorteskaal funksioneer inderdaad as 'n beskrywing van heelwat v.d.w.- en verwante verskynsels, maar bly tog in sekere opsigte ontoereikend. Ofskoon daar bv. met betrekking tot sommige kontekste 'n korrelasie tussen nie-regularisering en naamwoordelikheid is, word die verskil in geregulariseerdheid tussen pre- en postnominale b.nwe. nie deur die skaal verklaar nie en is die skaal nog nie genuanseerd genoeg uitgewerk vanaf ww. na s.nw. nie en sy eie grondslae nog te onduidelik om dit as 'n verklaring van die feite te beskou.

In par. 4.2.3.2.2 is gekyk na verskillende TG hipoteses wat variante is van die gedagte dat preminale b.nwe. transformasioneel uit 'n WS in 'n NS oorgeplaas word. In par. 4.2.3.2.3 is daarop gewys dat die pre-/postnominale implikasionele verhouding (meer regularisering post- as preminaal) in die afwesigheid van regularisering by veral mutatiene v.dwe. soos verdwene, wat nie met koppelwwe. verbind nie, stelle empiriese feite is wat voorspel sou word d.m.v. 'n verplasingstranasie en juis deur 'n verplasing uit die WS na 'n NS, soos die tradisionele opvatting wil hê.

Verder is in lg. par. betoog dat die verband tussen ww. v.dw. en b.v.dw. nie bloot 'n indirekte een is via die leksikon nie, maar dat hulle die uiteindes van 'n semantiese kontinuum vorm.

In par. 4.2.3.2.4 is 'n sintese aangedurf. Ongeregulariseerdheid neig om veral in die skryf- of "hoër" taal, as nadraai van diglossie, voor te kom. Dit word vanaf die ww.v.dw., en deur transformasionele indringing in ander kontekste ook daar, in wisselende grade by verskillende v.dwe., teëgewerk. Gegee 'n TG model wat die grammatiese verwantskap van modelle ten opsigte van mekaar definieer en konsepte soos "reduksie" en "integrasie", kan vir die meeste sintaktiese kontekste maar ook die verskillende morfologiese tipes die graad van geregulariseerdheid voorspel word.

'n Belangrike implikasie van bostaande is dat dit geblyk het moontlik te wees om uit die diachronie van die sterk b.v.dw. 'n bevestiging te haal van 'n teoreties-sinchroniese opvatting, nl. dat 'n preminale b.v.dw. nie in sy dieptestruktuurkonteks verskyn nie maar deur 'n transformasie preminaal word, en by uitbreiding ook van die gedagte dat 'n verskuiwingstransformasie 'n taalwerklikheid is.

7.9 ENKELE TAALGEBRUIKSKWESSIES EN DIGLOSSIE

7.9.1 Taalgebruiksregisters

Die voorbeelde van sterk b.v.dwe. wat vir die tydperk 1925-1975 sistematies versamel is, is ook ingedeel in 'n aantal taalgebruiksregisters, om vas te stel hoe die b.v.dw. in verskillende tipes tekste gebruik word (vgl. par. 4.2.4.1). Die vernaamste tweedeling was tussen gesproke en geskrewe taal en by lg. tussen prosa en poësie; daar is in totaal 13 registers onderskei. Vir elke register is nagegaan die aantal b.v.dwe. as 'n persentasie van die geskatte aantal woorde in die tekste wat die register verteenwoordig, die persentasie ongereg. b.v.dwe., die persentasie van hulle wat nog 'n verband met die stam het en wat moontlik gereg. sou kon gewees het. Met behulp van hierdie gegewens kon duidelike verskille aangetoon word tussen die gebruik van die b.v.dw. in die gesproke en in die geskrewe taal, en tussen die gesproke registers onderling, vanaf spontane taalgebruik na Volksraadstoesprake. Ook was dit moontlik om van die deelwoordgebruik af te lei dat die vak al en taal van die poësie moontlik ingewikkelder as dié van die ander registers is, en die poësie 'n relatief gesofistikeerde register-tipe.

Ook skoolopstelle (st. 9) is ondersoek; die deelwoordgebruik het ooreenstemming vertoon met dié in die belietristiese prosa en die gesproke taal.

'n Algemene gevolgtrekking was: ongereg. b.v.dwe. kom, soos in die ander registers, ook dikwels in die gesproke taal voor, maar dan veral gevalle waar verband met die stam onwaarskynlik is en die keuse om die gereg. vorm te gebruik nie bestaan nie, bv. afgeloop, verlore, onbeholpe en gespanne.

Dok vir die tydperk 1875-1925 is die deelwoordgebruik in 'n aantal registers ondersoek (vgl. par. 5.2.4.1), maar hier uiteraard slegs wat die geskrewe taal betref en met effens ander indelings - vir ses registers in totaal. In terme van die tipe analise wat in die vorige hoofstuk toegepas is, vind ons 'n redelik gesofistikeerde deelwoordgebruik nie slegs by die poësie nie, maar ook in koerante en tydskrifte en nie-fiksie. Die poësie van voor 1925 is moontlik vergelykbaar met die Psalms en Gesange van 1944. Oor die algemeen is daar in die tydperk 1875-1925 ook duidelik registerverskille m.b.t. deelwoordgebruik waarneembaar en 'n redelike mate van ooreenstemming met wat na 1925 gevind is.

Vir die tydperk voor 1875 is 'n eenvoudige klassifikasie van tekste gemaak volgens drie styltipes, t.w. "persoonlik" en "na buite gerig", en by lg. "ernstig/betogend" en "spottend/joernalisties", asook 'n vierdeling t.a.v. taalvorm, t.w. Kaaps-Ndl. en vroeë Afr. (met twee onderafdelings by elk) (vgl. par. 6.1). Vir hierdie tydperk is gekyk na watter sintaktiese kontekstipes by watter soorte tekste voorgekom het. Daar kon vasgestel word dat die tekste wat die rykste aan kontekstipes was, die was wat "ernstig/betogend" is, terwyl die aantal kontekstipes nie 'n korrelasie met taalvorm getoon het nie.

7.9.2 Verwerwingsouderdom en gebruik by skoolkinders

In twee kort steekproewe by hoër- en laerskole, waarby kinders van stds. 2,5,6,7,9 en 10 betrek is, is o.m. gevind (vgl. par. 4.2.4.2) dat die ongereg. vorm meestal naastenby onbekend is in std. 2 (behalwe miskien in 'n vaste uitdrukking soos bedorwe brokkie) en dat die bekendheid met die ongereg. vorm toeneem met die stygende

standerds, met by heelwat gevalle 'n belangrike verbetering veral vanaf std. 2 na std. 5, of std. 5 na die hoërskool. Tensy die vroeë te ingewikkeld was vir die leerlinge, kan ons hieruit aflei dat baie ongereg. vorme van die sterk v.d.w. vandag eers aangeleer word lank nadat die basiese taalaanleerproses voltooi is. Dit was ook moontlik om vas te stel dat vorme soos bedroë, geholpe en sonderbroke nie (meer) vandag geredelik met bedrieg, help en sonder onderbreking in verband gebring word nie.

Van drie swak b.v.dwe. wat by die een hoërskoolonderzoek ingesluit was en deur die leerlinge verstreë moes word, is een moeilik geraai, terwyl die ander twee, voorbereid en geïrriteerd (lg. in baie verskillende spellings) meer dikwels met as sonder die uitgang aangegee is.

7.9.3 Diglossie

In par. 4.2.4.3 is met verwysing na Ferguson se bespreking van die verskynsel van diglossie die moontlikheid geopper dat ons in mod. Afr. met 'n nadraai van die diglossie-situasie van die 19e eeu te make het in die sin dat Ndl., die "hoër taal", nou vervang is deur 'n "hoër woordeskat" binne Afr. self. Dat ons ongereg. sterk b.v.dwe. deel uitmaak van hierdie aan Ndl. ontleende hoër woordeskat, blyk o.m. uit die feit dat ons byna nooit halfgeregulariseerde vorme aantref soos vroeër by die regularisering van die ww. v.dwe. nie en dat die vorme relatief laat aangeleer word. Hierdie argumente geld ook vir die tydperk 1875-1925, waarin daar eweneens byna geen halfgeregulariseerde vorme aangetref is nie (behalwe enkele gevalle met 'n rymfunksie) (vgl. par. 5.2.4.2).

7.10 DIE VERHOUDING SPREEKTAAL/SKRYFTAAL

Wat die b.v.dw. betref, het die verhouding spreektaal/skryftaal eksplisiet ter sprake gekom in par. 4.2.4.1, en wel as die hoofgeleding in 'n reeks registertipes wat met mekaar vergelyk is. Dit het geblyk dat daar belang-

rike gebruiksverskille tussen die twee kategorieë is, asook tussen die gesproke registers onderling.

'n Faktor wat moontlik 'n belangrike rol speel, maar wat moeilik gekontroleer kan word en ook nie aan die orde gekom het nie, is dat, veral prenominaal, die ongereg. vorm so deftig of argaïes is dat dit nie in die alledaagse gesproke taal aanvaarbaar is nie (en miskien nie eens in die geskrewe taal nie) terwyl die gereg. vorm miskien wel in die gesproke taal voorkom, maar nooit op skrif nie. So kry Stoops die indruk "dat die taal-gebruiker by baie werkwoorde sterk verlede deelwoorde vermy". Sy vervolgt: "Andersyds kan hy (in geskrewe taal) nie daartoe besluit om swak vorme te gebruik nie. Hy gee dan die voorkeur aan omskrywinge. Dit is bv. opvallend dat 'n frekwente werkwoord soos dink so min verlede deelwoorde vertoon ..."¹. So sal sowel geberode as gebêrede klere waarskynlik onaanvaarbaar wees; ons sal nóg uitgewe, nóg uitgegeede boek maklik in die spreektaal gebruik, en as ons pas uitgeveede huis sou skryf, sou ons bes moontlik van pas uitgeveede huis praat.

In hoofstukke 2 en 3 was die verhouding spreektaal/skryftaal baie meer aktueel omdat dit nodig was om op grond van geskrewe tekste die spreektaal te leer ken. Die volgende is voorbeelde van (soorte) afleidings wat gemaak is.

As 'n afwykende verskynsel meermale by verskillende skrywers voorkom, dan dui dit waarskynlik op 'n vorm wat ten minste 'n beperkte bestaan in die spreektaal gevoer het. So is die vorm ge-/verko(o)ft 'n hele paar maal uit 18e-eeuse tekste opgeteken (par. 2.3.2.1); gekomen (asook kommen) 'n aantal kere gevind (par. 3.3.1); het gehaet/gehaad/gehaat, met lang vokaal soos gehad vandag algemeen uitgespreek word, sporadies deur die geskiedenis voorgekom (par. 2.3.2.3); het gezeit en geleit in die 18e eeu as wisselvorme van gezeqd en geleqd voorgekom (par. 2.3.2.4) en was daar verwarring tussen vorme van schrijven en schreeuwen (par. 2.3.2.3 en 3.3.1).

Hiperkorreksie kom baie voor, veral wat slot-/t/ betref. (Vgl. vir hierdie en verwante verskynsels ook Blau (1970), bl. 11-22). Dit was reeds die geval in Nederland (vgl. die toevoeging van /t/ in die tabelle in hoofstuk 1, wat egter nie almal hiperkorreksie is nie). In par. 3.5.2 is daarop gewys dat die /e:/ van die v.d.w. en imp. dikwels hiperkorrek in veral die inf. voorkom, vgl. het overleden, te schreeven, kom keek, ens.

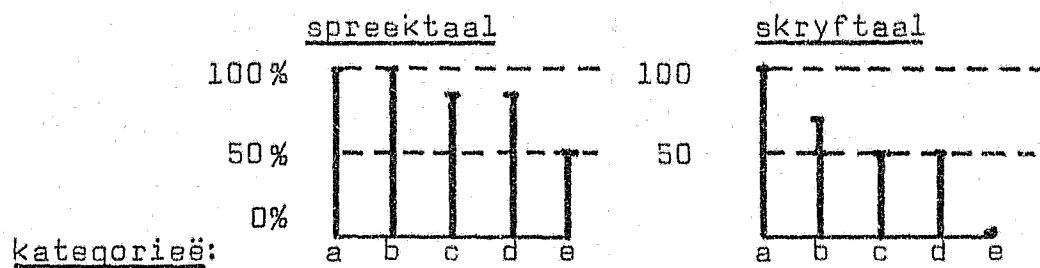
Die TK van Arnoldus Kreuzmann vertoon 90% slot-/t/-verlies in die origens konserwatiewe kategorie van vdw SH. Dit mag egter 'n eienaardigheid van dié bepaalde skrywer wees, want sy teks wemel van ver- en afkortings, ook buite die ww.-stelsel, wat nie Afr. geword het nie, soos honder en branwein (vgl. par. 2.4.5.2.3).

Scholtz (1963) beweer dat /t/ wat nie uitgespreek is nie, deur skrywers tot die v.d.w. eerder as die persoonsvorm toegevoeg is. Ons kry o.m. by Trigardt veel meer slot-/t/-toevoeging by die v.d.w. as by die persoonsvorm. Die implikasie is dat skrywers soos Trigardt dus bewustelik of onbewustelik tussen woordsoorte onderskei het in die skryfhandeling. Spellingsvorme soos komd, staad, pund, wand en wad, wat dikwels by Trigardt voorkom en waar d i.p.v. t gespel word slegs na analogie van die v.d.w., is 'n aanduiding dat hy juis woordsoorte meer met mekaar verwar het as wat die gewone skrywer van Ndl. doen.

Die blote aan- of afwesigheid van 'n verskynsel in tekste is dikwels misleidend. 'n Belangrike kenmerk van die interpretasiemetode wat hierbo gevolg is, is om in die tekstekomplekse van een of meer skrywers die verhouding tussen twee of meer verskynsels vas te stel, waaruit dan dikwels iets van die volgorde of interrelasie van die verskynsels geblyk het. Voorbeelde van gevraat, geklaat, gejaat, ens. was uiters seldsaam, terwyl gevraag, geklaag, geseg, ens. dikwels voorgekom het - 'n aanduiding dat die wegval van die uitgang die verlies van die stameindklank voorafgegaan het. (Vgl. parr. 2.3.2.2 en 2.5). By Bezuidenhout vind ons as deelwoordstam slegs -dink- en as imperfek slegs doqt: 'n aanduiding dat die twee nie een

sisteen vorm nie (vgl. par. 2.3.3). Wat betref die stamwisselings seg/sê, vraag/vra, set/sit, bloed/bloei, denk/dink, leg/lê, ens., is gevind dat as ons na afsonderlike taks komplekse kyk, ons altyd òf dieselfde wisselvorm by die pv./inf. as by die v.dw. vind, òf groter konserwatisme by die v.dw. (bv. nooit pv. seg t.o. v.dw. geseg/gesê nie), sodat daar 'n implikasionele verhouding bestaan (vgl. par. 2.3.3). (Vgl. egter par. 3.3.2, waar hierdie verhouding nie by komen, houden, rijden, ens. gevind is nie). In par. 3.3.1 is gevind dat die moontlike tussenstadium in die regularisering van gekregen gekryge eerder as gekreë is (tensy gekrygde meestal /xəkraiə/ voorstel), terwyl dit vir gereden geryste sowel as gereje kon wees. Uit 'n vergelyking tussen wwe. met die ablautsverhouding /əi - e:/ en dié met voor- of neutrale vokaal-agtervokaal, en slot-/ə/-verlies en die tipes tussenstadia wat voorgekom het, het geblyk dat die regularisering van /e:/-v.dwe. die regularisering van agtervokaal-v.dwe. moes voorafgegaan het (vgl. par. 3.5).

In par. 2.4 het die apokopee van slot-/t/ en die interpretasie daarvan aan die orde gekom. Met betrekking tot sekere faktore soos die stemhebbendheid-/loosheid van die voorafgaande klank, die verskil persoonsvorm/v.dw./ander woordsoorte is 'n duidelike patroon gevind wat tot in die kleinste tekste waargeneem kan word. Omdat hierdie soort patroon oor die algemeen 'n moontlike spreektaalpatroon is (vgl. par. 2.4.3) is aangeneem dat, in soverre dit in ons tekste voorkom en nie as 'n tipiese skryftaaleienaardigheid verklaar kan word nie, dit tog op een of ander manier 'n spreektaalpatroon moet verteenwoordig. (Vir enkele aanduidings van die teendeel, vgl. punt 4 in par. 2.4.3). Die spreektaal en skryftaal kan moontlik op die volgende wyse verskil:

Slot-/t/-verlies

M.a.w. die skrywer skryf baie meer t's as wat hy sou uitgespreek het, maar hy is - tensy die teendeel aangetoon kan word - in al die kategorieë ongeveer ewe konserwatief as hy skryf. Die algemene gedagte van skrywerskonserwatisme word dus nie in twyfel getrek nie, wel die gedagte dat ons (dikwels baie naïewe) skrywers in hulle skryftaal-konserwatisme tussen woordsoorte onderskei (bo en behalwe enige spreektaalvaardigheid). Die skrywer skryf bv. meer t's na stemhebbende konsonant en diftong as 'n stemlose konsonant omdat hy, soos Smuts van Trigardt sê, nog "n mate van gevoel" vir die /t/ in hierdie konteks het (vgl. par. 2.4.5.2.3).

By die /ə/-uitgang is daar 'n duidelike kontras tussen die persoonsvorm, enersyds, en die inf./v.dw., andersyds, ofskoon daar ook by sommige skrywers 'n sekondêre kontras is tussen inf. en v.dw. (vgl. parr. 3.4.3 en 3.4.4). Die -n-patroon - 'n suiwer skryftaalpatroon - is duidelik onreëlmatig (vgl. parr. 3.4.3 en 3.4.4).

7.11 SLOT

In die inleiding (par. 7.1) is 'n paar vrae in verband met die v.dw. oor die algemeen gestel; hulle word ten slotte kortliks hier behandel en het in die meeste gevalle reeds hierbo inhoudelik aan die orde gekom.

Die proses van slot-/t/-verlies kan deurlopend gevolg word vanaf sy ontstaan in Nederland, bes moontlik eeue voor die volksplanting aan die Kaap, tot by die b.v.dw. in die Afrikaans van vandag, in die sin dat sommige

b.v.dwe. na 'n stemhebbende stameindklank nog nie die slot-/t/ verloor het nie. Ons moet egter in gedagte hou dat die b.v.dw. in vergelyking met die ww.v.dw. nie baie dikwels voorkom nie, sodat die toepassingsmoontlikhede van slot-/t/-verlies as klankwet nou baie beperk is. Ek kom hieronder op die swak b.v.dw. terug.

Wat die sterk v.dw. betref, is dit 'n uitgemaakte saak dat ons met twee prosesse te make het, nl. die geleidelike (d.w.s. deur middel van tussenstadia) of skielike formele regularisering van die ww.v.dw., en daarna die ingebruikneming van die ongereg. vorm as b.v.dw., so na as moontlik aan sy Ndl. gedaante, as 'n vorm wat met bepaalde sintaktiese funksies saamhang, dikwels 'n abstrakte betekenis dra en deur (slegs sommige?) taalgebruikers aangeleer word lank nadat die primêre taalverwerwingsproses afgelope is.

Om terug te keer tot die swak b.v.dw.: die swak b.v.dw., synde 'n b.v.dw., het in baie opsigte dieselfde status en gebruiksfêre in die taal as die sterk b.v.dw.; ons het elders gesien dat albei in 'n hoë mate vir dieselfde faktore gevoelig is. Ons kan om dié rede verwag dat slot-/t/-verlies by die b.v.dw. van vandag ook heeltemal 'n ander status sal hê as sy voorloper in die geskiedenis; ons het hier waarskynlik te make met 'n meer bewuste proses van die toevoeging (eerder as verlies) van die uitgang om die releksikalisering van b.v.dwe. tot departisiële b.nwe., die gebruik van 'n b.v.dw. as bywoord en moontlik ander funksies formeel te markeer.

Die verhouding tussen ontwikkelinge by die sterk en swak v.dw. het reeds in par. 2.1 aan die orde gekom. Die verhouding tussen ontwikkelinge by die v.dw. en ontwikkelinge elders in die taal word hier in hoofstukke 2 en 3 eksplisiet aan die orde gestel omdat gegewens verstrekkend is aangaande slot-/t/-verlies by die persoonsvorm en nie-ww., soos s.nwe., bywe. en b.nwe., en aangaande slot-/ə/-verlies by die persoonsvorm en infinitief, in die twee hoofstukke onderskeidelik. Daer is aangetoon, althans wat uitgangsverlies betref, dat die v.dw. steeds deel uitgemaak het van 'n breër patroon van verandering.

Met die swak b.v.dw. is moontlik vergelykbaar "skynbare partisipia" soos gepunt (vgl. Hauptfleisch (1953), wat hulle by sy studie betrek het), en suiwer b.nwe. wat na hulle klankvorm met b.v.dwe. ooreenstem, soos gewoond. Hierdie vergelyking is egter as buite die bestek van die onderhawige studie beskou. 'n Verdere vergelyking wat relevant sou wees, maar om dieselfde rede nie getref is nie, is tussen let./fig.-pare by die b.v.dw. soos gebreek/gebroke, en elders in die taalsisteem, soos vleis/vlees, en selfs met verwysing na die breër verskynsel van "laer" t.o. "hoër" woordeksat, soos vat/neem, kry/vind, ens. Die plek van veral die ongereg. sterk v.dwe. in die woordeskat van Afr. en hulle funksie binne die ingewikkelde semantiese sisteem ten opsigte waarvan begrippe soos "let.", "figuurlik" en "abstrak" dikwels ongedefinieerd gebruik word, moet nog volledig bepaal word.

'n Belangrike teenstelling tussen die ww.v.dw. en b.v.dw. is hierin geleë dat ons by lg., veel meer as by e.g., moet rekening hou met belangrike verskille tussen die skryftaal en spreektaal, en tussen formele en informele, alledaagse taalgebruik (vgl. veral par. 4.2.4 en 7.9 hierbo).

'n Laaste vraag is of die veranderinge wat die v.dw. in die geskiedenis van Afr. ondergaan het, die taal vereenvoudig of gekompliseer het. Kiparsky sê dat toe die Latynse nominatief ekv. honus "analogies" verander het in honor, die grammatika van Latyn gekompliseer eerder as vereenvoudig is deurdadig dat die /s/ in honestus nie meer in 'n reëlmatige verhouding tot die stameind-/r/ van honor gestaan het nie². Na analogie hiervan kan ons ook sê dat die vereenvoudiging waarvolgens die ww. breek die v.dw. gebreek kry, opgehef word deur 'n nuwe komplikasie in die leksikon, te wete tussen gebreek(-te) en gebroke, met 'n hele reeks gebruiksvoorwaardes om te bepaal watter een gekies moet word. Uit 'n suiwer grammatiese oogpunt het ons hier beslis met 'n komplikasie te make. Uit 'n kommunikatiewe oogpunt gesien, beskik Afr. egter (by die sterk sowel as die swak b.v.dw.) oor 'n nuwe formele middel vir

betekenisdifferensiasie wat in Ndl. nie bestaan het nie. Maar ons moet in gedagte hou dat die ongereg. sterk b.v.dwe. in die Afr. van die afgelope eeu nie net inslag gevind het as gevolg van die groter moontlikhede tot betekenisdifferensiasie nie, maar hoogs waarskynlik omdat dit ook deftig was om argaïese vorme vir abstrakte, gesofistikeerde, "hoër" begrippe te gebruik. Hoe die wisselwerking tussen grammatiese kompleksiteit, groter semantiese moontlikhede en sociolinguale motivering die verdere ontwikkeling van die sisteem sal bepaal, is 'n vraag wat vir die huidige daargelaat moet word.

Note by hoofstuk 7

1. Steops (1972), bl. 125.
2. Vgl. Kiparsky (1972), bl. 207-8.

LYS VAN AANGEHAALDE WERKE

In die onderstaande lys word onderskei tussen (a) taalkundige studies (waarby woordeboeke en die Woordelys en Spelreëls ingesluit word) en (b) publikasies of manuskripte wat hoofsaaklik of uitsluitlik as teksmateriaal diens gedoen het en afkortings wat na hulle verwys. Kruisverwysings tussen (a) en (b) word in enkele gevalle gegee.

(a) Studies

- Afrikaanse woordelys en spelreëls, kyk Boshoff (1931, 1937 en 1953 en (s.j.) 1964).
- Anderson, J.M. (1973), Structural aspects of language change, London : Longman.
- Anttila, R. (1972), An introduction to historical and comparative linguistics, New York : Macmillan.
- Ausems, Th. W.A. (1953), Klank- en vormleer van het dialect van Gulemborg, Assen.
- Bach, E. (1974), Syntactic theory, New York, ens.: Holt, Rinehart and Winston.
- Bailey, C.-J.N. (1973), Variation and linguistic theory, Arlington, Virginia: Center for Applied Linguistics.
- Beets, A. (1927), "De Utrechtse volkstaal (stadstaal)", in Tijdschrift voor Nederlandse taal- en letterkunde 46, bl. 210-222.
- Bilderdijk, W. (1826), Nederlandsche spraakleer, 's Gravenhage : Immerzeel.
- Blau, J. (1970), On pseudo-corrections in some Semitic languages, Jerusalem : Israel Academy of Sciences and Humanities.
- Bloomfield, L. (1969), Language (10e druk), London : Allen and Unwin.
- Boer, R.C. (1948), Diergermaansch handboek, Haarlem.
- Bolinger, D. (1967), "Adjectives in English : attribution and predication", in Lingua, vol. 18, bl. 1-34.
- Boshoff, S.P.E. et al. (1931), Afrikaanse woordelys en spelreëls, Bloemfontein, ens. : Nas. Pers (4e, hersiene en vermeerderde druk).
- Boshoff, S.P.E. et al. (1937), Afrikaanse wo rdelys en spelreëls, Bloemfontein, ens. : Nas. Pers (5e, hersiene en vermeerderde druk).

- Boshoff, S.P.E. et al. (1953), Afrikaanse woordelys en spelreëls, Kaapstad, ens. : Nas. Boekhandel (6e, hersiene druk).
- Boshoff, S.P.E. et al. (s.j., 1964), Afrikaanse woordelys en spelreëls (1e oplaag), Kaapstad, ens. : Tafelberg (7e, verbeterde uitgawe).
- Bosman, D.B. et al. (1921), Afrikaanse woordelys en spelreëls, Bloemfontein, ens. : Nas. Pers (3e, hersiene druk).
- Botha, J.P. (1973), Die adjektief as voorbepaling in Afrikaans, ongepubl. doktorsale proefskrif, Univ. van S.A.
- Burt, Marina K. (1971), From deep to surface structure, New York, ens. : Harper and Row.
- Caron, W.J.H. (1972), Klank en teken, Groningen : Wolters-Noordhoff.
- Changuion, A.N.E. (1848), De Nederduitsche taal in Zuid-Afrika hersteld (2e druk), Rotterdam : Van der Vliet.
- Chomsky, N. (1968), Syntactic structures, The Hague, ens. : Mouton (1e druk 1957).
- Combrink, J. (1969), "Die -de en die -te by verboë verlede deelwoorde", in Tydskrif vir Geesteswetenskappe, no. 2, bl. 93-112.
- Concise Oxford Dictionary, vgl. Fowler en Fowler (1969).
- Conradie, C.J. (1977), "Die hulpwerkwoord het binne die Afrikaanse werkwoordgroep", in Taalfasette, Deel 22(1), bl. 56-72.
- Conradie, C.J. (1978), "Die naamwoordelike verbinding - 'n brokkie Afrikaans", in Uit vier windstreke (1978), bl. 16-30.
- Crena de Iongh, A.C. (1959), G.C. van Santen's Lichte Wigger en Snappende Siitgen, Assen : Van Gorcum.
- Daan, J. (1965), "Streektaalen in Zuid-Holland, een eerste verkenning", in Daan en Heeroma (1965), bl. 5-24.
- Daan, J. en K. Heeroma (1965), Zuidhollands, Bijdragen en mededelingen der Dialectencommissie van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen te Amsterdam, no. XXX, Amsterdam.
- Den Hertog, C.H. (1973), Nederlandse spraakkunst III (3e uitgawe), Amsterdam: Versluys.
- De Villiers, M. (1975), Die semantiek van Afrikaans, Kaapstad, ens. : H.A.U.M.
- De Voors, C.G.N. (1957), Nederlandse spraakkunst, Groningen, ens. : Wolters.
- Dietse studies, kyk Lindenbergh, Raidt en Verhage (1965).
- Emonds, J.E. (1976), A transformational approach to English syntax, New York, ens. : Academic Press.
- Evers, A. (1975), The transformational cycle in Dutch and German, doktorsale proefskrif, Univ. van Utrecht.

- Klappenbach, R. en H. Malige-Klappenbach (1968), Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache, 2. Band, Berlin : Akademie-Verlag.
- Kloeke, G.G. (1950), Herkomst en groei van het Afrikaans, Leiden : Universitaire Pers.
- Koelmans, L. (1977), "Het A.B.N., het spreken en het schrijven", in De nieuwe taalgids 70,1, bl. 15-33.
- Koenen, M.J. en J. Endepols (1956), Verklarend handwoordenboek der Nederlandse taal, Groningen : Wolters.
- Kraak, A. en W.G. Klooster (1968), Syntaxis, Gulemborg, ens. : Stam-Kemperman.
- Kruyskamp, C. en F. de Tollenaere (1950), Van Dale's nieuw groot woordenboek der Nederlandse taal (7e druk), 's-Gravenhage : Nijhoff.
- Labov, W. (1966), The social stratification of English in New York City, Washington, D.C. : Center for Applied Linguistics.
- Labov, W. (1969), "Contraction, deletion, and inherent variability of the English copula", Language 45,4, bl. 715-62.
- Lakoff, G. (1970), Irregularity in syntax, in Transatlantic series in linguistics (red. S.R. Levin), New York, ens.
- Le Roux, T.H. en J.J. le Roux (1975), Middel nederlandse grammatika (8e uitgawe), Pretoria.
- Liebenberg, Helena (1978), "Amper 'te' veel van 'de' deelwoord", in Taalfasette, Deel 25, bl. 1-47.
- Lindenberg, E., E. Raidt en J.A. Verhage (1965) (reds.), Dietse studies; bundel aangebied aan prof. dr. J. du P. Scholtz by geleentheid van sy vyf-en-seestigste verjaardag, Kaapstad : Van Gorcum.
- Loubser, J.E. (1961), Die saamgestelde verbale vorm van Nederlands na Afrikaans, Groningen : Wolters.
- Lugton, R.C. en G. Saltzer (reds.) (1970), Studies in honor of J. Alexander Kerns, The Hague, ens. : Mouton.
- Lyons, J. (1969), Introduction to theoretical linguistics, Cambridge : University Press.
- Malherbe, D.F. (1917), Afrikaanse taalboek, Bloemfontein : Nas. Pers.
- Mankveld, H. (1978), "Faktore betrokke by die optrede van die verledetydsvoorvoegsel GE-", in Taalfasette 1978, Deel 24(1), bl. 1-24.
- Moore, S. (1927), "Loss of final -n in inflectional syllables of Middle English", Language 3, bl. 232-59.
- Nienaber (1971), vgl. Tekste.
- Onddal, F.F., D.C. Hauptfleisch en J.E. Loubser (reds.) (1974), Taalkunde - 'n lewe; studies opgedra aan prof. dr. W. Kempen by geleentheid van sy 65ste verjaardag, Kaapstad, ens. : Tafelberg.
- Opprel, A. (s.j., 1896?), Het dialect van Oud-Beierland, Deventer.

- Paul, H. (1968), Deutsche Grammatik (8e onveranderde oplaag), Band IV, Teil IV : Syntax (Zweite Hälfte), Tübingen.
- Peranteau, P.M., J.N. Levi en G.C. Phares (reds.) (1972), Papers from the Eighth Regional Meeting, Chicago Linguistic Society.
- Peters, S. (red.) (1972), Goals of linguistic theory, Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Pheiffer, R.H. (1976), Die gebroke Nederlands van Franssprekendes aan die Kaap in die eerste helfte van die agtiende eeu, Bande een en twee, Kaapstad : ongepubl. doktorsale proefskrif, Univ. van die Witwatersrand.
- Raidt, E.H. (1968), Geskiedenis van die byvoeglike verbuiging in Nederlands en Afrikaans, Kaapstad, ens. : Nasou.
- Raidt, E.H. (1976), Afrikaans en sy Europese verlede (2e uitgawe), Kaapstad, ens. : Nasou.
- Raidt, E.H. (1974), "Nederlandse en Kaapse spreektaal in die 17de en 18de eeu", in Odendal et al. (1974), bl. 90-104.
- Ross, J.R. (1972), "The Category Squish : Endstation Hauptwort", in Peranteau, Levi en Phares (1972), bl. 316-28.
- Ross, J.R. (1974), "Nouniness".
- Royen, P.G. (1952), Buigingsverschijselen in het Nederlands III, 1, Amsterdam : Noord-Hollandsche Uitgevers Mij.
- Royen, P.G. (1953), Buigingsverschijselen in het Nederlands III, 2, Amsterdam : Noord-Hollandsche Uitgevers Mij.
- Scholtz, J. du P. (1963), Taalhistoriese opstelle, Pretoria : Van Schaik.
- Scholtz, J. du P. (s.j., 1965), Afrikaans uit die vroeë tyd, Kaapstad, ens. : Nasou.
- Scholtz, J. du P. (1972), Afrikaans-Hollands in die agtiende eeu; verdere voorstudies tot 'n geskiedenis van Afrikaans, Kaapstad, ens. : Nasou.
- Scholtz, J. du P. en J.A. Verhage (1963), "Die volgorde van verbode verbale vorme", in Scholtz (1963), bl. 162-8.
- Smuts, J. (1943), 'n Ondersoek na die ontwikkelings stadium van Afrikaans teen die tyd van die Groot Trek, veral na aanleiding van Trichardt se Dagboek, ongepubl. doktorsale proefskrif, Univ. van Kaapstad.
- Smuts, J. (s.j., 1968), Vroeë Afrikaans, veral na aanleiding van Trigarde se dagboek, Afrikaanse Taalmonografieë no. 4 (red. L.C. Eksteen), Kaapstad : Nasou.
- Snyman, F.C. (1975), Die epokopee van slot-[t] in Afrikaans, ongepubl. M.A.-verhandeling, Univ. van die Witwatersrand.
- Stockwell, R.P., P. Schachter en B. Hall Partee (1973), The major syntactic structures of English, New York, ens. : Holt, Rinehart and Winston.
- Stoett, F.A. (1923), Middelnederlandsche spraakkunst; syntaxis (3e hers. druk), 's-Gravenhage : Nijhoff.

- Stoops, Y.H.L. (1972), Die taalgebruik in "Die Huisgenoot", ongepubl. M.A.-verhandeling, Univ. van Port Elizabeth.
- Ten Kate, L. (1723), Aenleiding tot de kennisse van het verhevene deel der Nederduitsche sprake, Amsterdam : Wetstein.
- Uit vier windstreke; studies opgedra aan prof. dr. Meyer de Villiers (1978), Kaapstad, ens. : Nasou.
- Van Dale : kyk Kruyskamp en De Tollenaere (1950).
- Van den Berg, B. (1965), "Heeft het Afrikaans zich uit het Hollands ontwikkeld?", in Lindenbergh, Raidt en Verhage (1965), bl. 25-38.
- Van den Berg, B. (1966), "Enige gegevens over het Utrechts in de middeleeuwen", in Van Veen en Van den Berg (1966), bl. 20-8.
- Van den Berg, B. (1972), ... van het Nederlands (6e druk), Den Haag : Van Goor Zouwen.
- Van den Toorn (1975), Nederlandsche grammatica (3e druk), Groningen : Tjeenk Willink.
- Van der Haar, D. (1967), Gaellemuun en 'et Gaellemunegers; een studie over Genemuider en het Genemuider dialect, Nijmegen.
- Van der Lubbe, H.F.A. (1968), Woordvolgorde in het Nederlands, Assen : Van Gorcum.
- Van der Veen, J.O.S. (1905), Het taaleigen van Bredero, Amsterdam.
- Van Es, G.A. (1966), Nederlandse syntaxis in klein bestek, Zwolle.
- Van Haeringen, C.B. (1962a), "De taale levenskracht van het sterke werkwoord", in Van Haeringen (1962d), bl. 222-37.
- Van Haeringen, C.B. (1962b), Grammarie, Assen : Van Gorcum.
- Van Haeringen, C.B. (1962c), "Iets over het voorvoegsel in het verleden deelwoord", in Van Haeringen (1962b), bl. 68-74.
- Van Haeringen, C.B. (1962d), Neerlandica; verspreide opstellen (2e druk), Utrecht.
- Van Haeringen, C.B. (1962e), "Opmerkingen bij de apocope van -E", in Van Haeringen (1962d), bl. 167-86 (herdruk van 1937-artikel).
- Van Loey, A. (1949), Middel-nederlandsche spraakkunst II; Klankleer, Groningen.
- Van Loey, A. (1959), Schönfeld's historische grammatika van het Nederlands (6e druk), Zutphen.
- Van Schothorst, W. (1904), Het dialect der Noord-west-Veluwe, Utrecht.

- Van Selms, A. (1951), Arabies-Afrikaanse studies; I:n Twee-Talige (Arabiese en Afrikaanse) Kategismus; Mededelingen der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, afd. Letterkunde, Nieuwe reeks, deel 14, no. 1, Amsterdam : Noord-Hollandsche U.M.
- Van Veen, T. (1964), Utrecht tussen Oost en West, Assen.
- Van Veen, T. en B. van den Berg (1966), Utrechts, Bijdragen en mededelingen der Dialectencommissie van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen te Amsterdam, no. 31, Amsterdam.
- Verdam, J. (1964), Middelnederlandsch handwoordenboek, 's-Gravenhage : Nijhoff.
- Weijnen, A. (1958), Nederlandse dialectkunde, Assen.
- Weijnen, A. (s.j., 1960), Zeventiende-eeuwse taal, Zutphen : Thieme.
- Weijnen, A.A. (1970), Het schema van de klankwetten (2e druk), Assen : Van Gorcum.
- Weijnen, A.A. (1971), Schets van de geschiedenis van de Nederlandse syntaxis, Assen : Van Gorcum.
- Wissing, D.P. (1971), Fonologie en morfologie van die sim-plekse selfstandige naamwoord in Afrikaans; 'n transformasioneel-generatiewe beskrywing, Amsterdam : Buijten en Schipperheijn.
- Wolfram, W.A. (1969), A sociolinguistic description of Detroit Negro speech, Washington, D.C. : Center for Applied Linguistics.
- Wolfram, W. en R.W. Fasold (1974), The Study of Social Dialects in American English, Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Wright, J. (1968), Grammar of the Gothic language, Oxford : University Press.
- W+S, kyk Afrikaanse woordelys en spelreëls.
- Zwaan, F.L. (1939), Uit de geschiedenis der Nederlandsche spraakkunst, Groningen, ens. : Wolters.

(b) Tekste

- AFG, kyk Afrikaanse gedigte (1906).
- Afrikaanse almanak, burgerlik en kerkelik, Die, Ver 1882, Vir 1890, Fer 1900 en Fer 1909, Paarl : D.F. du Toit.
- Afrikaanse gedigte, byeenfersameld uit wat in di laaste 30 jaar ferskyn is, 1876-1906 (1906), Paarl : Paarl Drukkers Maatskappy.
- Afrikaanse Patriot, Di(e), Vr. 3.12.1880, Do. 27.3.1890 en Do. 25.10.1900.

Afrikaanse Patriot 1876, Die; 'n faksimile-weergawe van die eerste jaargang, Patriot-Vereniging, Nuwe reeks no. 6, Kaapstad : Tafelberg.

AG, kyk Visser (1930).

AK, kyk Krog (1975).

AL I, kyk Afrikaanse Almanak (1882).

AL II, kyk Afrikaanse Almanak (1890).

AL III, kyk Afrikaanse Almanak (1900).

AL IV, kyk Afrikaanse Almanak (1909).

B, kyk Van Bruggen (1942).

Barbier, vgl. Pfeiffer (1976).

Be, kyk Van der Berg (1949).

BE : Beeld, 17.11.1975.

BE II : Beeld (ander uitgawes).

Berymde psalms saam met die evangeliese gesange, Die (1944), Kaapstad : Nasionale Pers.

Berymde psalms saam met die evangeliese gesange, Die (1978), Kaapstad : N.G. Kerk-uitgewers.

Bezuidenhout, kyk Nienaber (1971).

BJ, kyk Toerien (1963).

Blive boodskap, Die (1975), Kaapstad : Bybelgenootskap van S.A.

BO, kyk Boerevrou (1920).

Boerevrou, Die, Jan. 1920.

Br, kyk Brink (1975).

BR, kyk Brandwag (1910).

Brandwag, Die, 15.12.1910.

Brink, A.P. (1975), 'n Oomblik in die wind, Johannesburg : Taurus.

Brink, M.J. (1904), Die reis naar Kaapstad van gom Gijsbert van Graan en zijn ondervindingen aldaar, Amsterdam-Kaapstad : H.A.U.M.

BRK, kyk Brink (1904).

Bybel, Die (1936, 1962 e.a. drukke); Dit is die ganse Heilige Skrif wat al die kanonieke boeke van die Ou en Nuwe Testament bevat oorgesit uit die oorspronklike tale.

BybSJ, kyk Du Toit, S.J. (1889).

Ca, kyk Du Oom Jan (1907).

Cefas, kyk Russouw (1881).

CEL, kyk Celliers (1916).

Celliers, J.F.E. (1916), Martjie (2e hersiene druk), Amsterdam, ens. : H.A.U.M.

DJ : "Crimineele justitieën" (in Kaapse Argief) (ongepubl. weergawe).

Coolhaas, W.P.H. (1962), Pieter van den Broecke in Azië I, Linschoten-vereeniging LXIII, 's-Gravenhage.

Coolhaas, W.P.H. (1963), Pieter van den Broecke in Azië II, Linschoten-vereeniging LXIV, 's-Gravenhage.

Da, kyk D'Assonville (1973).

Dagboek van Hendrik Witbooi, Kaptein van die Witbooi-Hottentotte, Die, 1884-1905 (1929), Cape Town : The Van Riebeeck Society, no. 9. (Voorwoord, bl. xxvii-xxviii.)

Dagh-Register gehouden int Casteel Batavia vant passerende daer ter plaetse als over geheel Nederlandts-India, vanaf 1656 tot 1719, 's-Gravenhage, uitgegee deur d'f die Departement van Koloniën, d'f die Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, vir die jare 1624 tot 1681, met uitsondering van 1630, 1635, 1638-9, 1645, 1649-52, 1654-5, 1658, 1660 en 1662.

D'Assonville, V.E. (1973), Geskeurde gordyn, Potchefstroom : Cachet-Publikasiekomitee.

DB : Die Burger, 18.4.1925.

DBII : Die Burger (ander uitgawes).

De Waal, J.H.H. (1914), Die tweede Grieta, Kaapstad.

DJ, kyk Opperman (1950).

DJII (ander geskrifte van D.J. Opperman).

DT : Die Transvaler, 8.2.1950.

DTII : Die Transvaler (ander uitgawes).

Du Toit, J.P. (1918), Sijn pa se skuld, of : 'n Rousteen, Kaapstad : Nat. Pers.

Du Toit, S.J. (1889), Di Bybel in Afrikaans, Paarl : D.F. du Toit.

E, kyk Eitemal (1953).

Eerste Afrikaanse printjies boeke vir soet kinders, deur Jan wat versies maak, Faksimilee-weergawe van oorspr. 1879-uitgawe, Patriot-Vereniging, Nuwe reeks no. 12.

Eitemal (1953), Jaffie; 'n eselromannetjie, Kaapstad, ens. : Balkema.

Elf, kyk Van Elfen (1966).

EN, kyk Marais (1943).

EVO, kyk Nienaber (1943).

EVPA, kyk Die vier Evangelie en die Psalme (1923).

F, kyk Flemming (1965).

Fe, kyk Fensham (1972).

Fensham, F.C. (samesteller) (1972), Die ou ou tydning, Kaapstad, ens. : N.G. Werk-Uitgewers en -Boekhandel.

- Flemming, H.C.J. (1965), Huurkoopreg, Durban : Butterworths.
- Franken (1937), vgl. Studies.
- Franken, J.L.M. (1938), Duminy-dagboeke, Van Riebeeck-vereniging no. 19, Kaapstad.
- Geskiedenis van ons land in die taal van ons volk, Die,
 Uitgegee deur die G.R.A., Faksimilee-weergawe van die
 oorspr. 1877-uitgawe, Patriot-Vereniging, Nuwe reeks no. 11.
- GL, kyk Geskiedenis van ons land (1877).
- G.R.: Graaff-Reinetse Argief (in Kaapse Argief).
- GS, kyk Berymde psalms saam met die ewangeliese gesange, Die
 (1944).
- H, kyk Van den Heever (1938).
- HI : Hansard, Debatte van die Volksraad, 1925.
- HII : Hansard, Debatte van die Volksraad, 1950.
- HIII : Hansard, Debatte van die Volksraad, 1975.
- Hallema, A. (1942), "Rekening van het tuchthuis te Gouda
 1611/13", in Bijdragen en mededelingen van het Historisch
 Genootschap, deel 63, bl. 291-346.
- Hauptfleisch (1953), vgl. Studies.
- Hesseling (1905), vgl. Studies.
- Hf, kyk Hauptfleisch (1953) onder Studies.
- HK : Hoofkorpus van gesproke taal, vgl. par. 4.2.2.1.
- Ho, kyk Nienaber, P.J. (1940).
- Hoogenhout, C.P. (1879), Catharina, die dogter van die advo-
 kaat, kyk Nienaber, P.J. (1940).
- Immink, P.W.A. (s.j.), De stadsvrijheid van Utrecht.
- J, kyk Joubert (1968).
- Joubert, Elsa (1968), Swerwer in die herfsland, Kaapstad :
 Tafelberg.
- KB : Die Kerkbode (1972).
- KE, kyk Kestell (1920).
- Kestell, J.D. (1920), Die Voortrekkers; 'n kort geskiedver-
 haal (2e uitgawe), Pretoria, ens. : H.A.U.M.
- Krog, Antjie (1975), Mannin, Kaapstad, ens. : Human en Rousseau.
- Krynauw, D.W. en H.S. Pretorius (1949), Transvaalse argief-
 stukke - Staatssekretaris; Inkomende stukke 1850-1853,
 Pretoria: uitgegee in opdrag van die Minister van Onderwys
 Kuns en Wetenskap, en onder toesig van die Argiefkommissie.
- KT : kyk Van Dordt (1947-56).

- La, kyk Langenhoven (1929).
- Langenhoven, C.J. (1929), Die badwater van Bethesda : 'n verhaal van Mof en sy mense (4e druk; 1e is van 1926), Kaapstad, ens. : Nas. Pers.
- Le, kyk Leroux (1972).
- Leroux, E. (1972), Na'va, Kaapstad, ens. : Human en Rousseau.
- Le Roux, T.H. (1966), Die dagboek van Louis Trigardt (2e druk; 1e druk : 1964), Pretoria : Van Schaik.
- Lo, kyk Louw (1964).
- Louw, Anna M. (1964), Die banneling; Die lyfwag, Kaapstad : Tafelberg.
- Louw, N.P. van W. (1956), Raka, (6e druk; 1e druk van 1941), Kaapstad, ens. : Nas. Boekhandel.
- Lu, Lu^a, Lu^{''}, ens. : vgl. Lukas.
- Lukas, vgl. par. 4.2.2.1.
- M, kyk M.E.R. (1946).
- Ma, kyk Malherbe (1933).
- Malherbe, D.F. (1933), Die hart van Moab, Bloemfontein, ens. : Nas. Pers.
- Marais, E.N. (1928), Sketse uit die lewe van mens en dier, Kaapstad, ens. : Nas. Pers.
- Marais, E.N. (1943), Gedigte (4e druk; 1e druk van 1925), Kaapstad, ens. : Nas. Pers.
- M.E.R. (1946), Drie vertellings, Kaapstad, ens. : Nas. Pers.
- Mi, kyk Mikro (1959).
- Mikro (1959), Die koperkan, Pretoria : Van Schaik.
- ML : Matieland (1972).
- M.O.D.C. : Stukke van die "Master of the Orphan Chamber" (in Kaapse Argief).
- Mossop, E.E. (red.) (1935), The Journal of Hendrik Jacob Wikar (1779), Cape Town : The Van Riebeeck Society, no. 15.
- Muller, J. Fzn. (1883), De Middeleeuwsche rechtsbronnen der stad Utrecht I en II, Oude Vaderlandsche rechtsbronnen, Eerste reeks no. 3, 's-Gravenhage.
- Muller, S. Fzn. (1889 en 1891), Registers en rekeningen van het Bisdom Utrecht I en II (1325-36), Werken Historisch Genootschap, Nieuwe serie 53 en 54, Utrecht, ens.
- Nasleean-Bybel, Die (1962), Kaapstad : Britse en buitelandse Bybelgenootskap.
- Ne, kyk Neser (1898) en Neser (1899).
- Neser, M.H. (1898), "Wat geld kan doen", kyk Nienaber, P.J. (1942), bl. 1-43.
- Neser, M.H. (1899), "Deur noogmoed misly", kyk Nienaber, P.J. (1942), bl. 47-107.
- Nienaber, G.S. (1940), Klaas Waarzegger se Zamenspraak en Brieve uit 1861, Patriotvereniging no. 1, Johannesburg.

- La, kyk Langenhoven (1929).
- Langenhoven, G.J. (1929), Die badwater van Betheeda : 'n verhaal van Mof en sy mense (4e druk; 1e is van 1926), Kaapstad, ens. : Nas. Pers.
- Le, kyk Leroux (1972).
- Leroux, E. (1972), Na'va, Kaapstad, ens. : Human en Rousseau.
- Le Roux, T.H. (1966), Die dagboek van Louis Trigardt (2e druk; 1e druk : 1964), Pretoria : Van Schaik.
- Lo, kyk Louw (1964).
- Louw, Anna M. (1964), Die banneling; Die lyfwag, Kaapstad : Tafelberg.
- Louw, N.P. van W. (1956), Raka, (6e druk; 1e druk van 1941), Kaapstad, ens. : Nas. Boekhandel.
- Lu, Lu^a, Lu['], ens. : vgl. Lukas.
- Lukas, vgl. par. 4.2.2.1.
- M, kyk M.E.R. (1946).
- Ma, kyk Malherbe (1933).
- Malherbe, D.F. (1933), Die hart van Moab, Bloemfontein, ens. : Nas. Pers.
- Marais, E.N. (1928), Sketse uit die lewe van mens en dier, Kaapstad, ens. : Nas. Pers.
- Marais, E.N. (1943), Gedigte (4e druk; 1e druk van 1925), Kaapstad, ens. : Nas. Pers.
- M.E.R. (1946), Drie vertellings, Kaapstad, ens. : Nas. Pers.
- Mi, kyk Mikro (1959).
- Mikro (1959), Die koperkan, Pretoria : Van Schaik.
- ML : Matieland (1972).
- M.O.D.C. : Stukke van die "Master of the Orphan Chamber" (in Kaapse Argief).
- Mossop, E.E. (red.) (1935), The Journal of Hendrik Jacob Wikar (1779), Cape Town : The Van Riebeeck Society, no. 15.
- Muller, J. Fzn. (1883), De Middeleeuwsche rechtsbronnen der stad Utrecht I en II, Oude Vaderlandsche rechtsbronnen, Eerste reeks no. 3, s-Gravenhage.
- Muller, S. Fzn. (1889 en 1891), Registers en rekeningen van het Bisdum Utrecht I en II (1325-36), Werken Historisch Genootschap, Nieuwe serie 53 en 54, Utrecht, ens.
- Naslaan-Bybel, Die (1962), Kaapstad : Britse en buitelandse Bybelgenootskap.
- Ne, kyk Nesser (1898) en Nesser (1899).
- Nesser, M.H. (1898), "Wat geld kan doen", kyk Nienaber, P.J. (1942), bl. 1-43.
- Nesser, M.H. (1899), "Deur hoogmoed misly", kyk Nienaber, P.J. (1942), bl. 47-107.
- Nienaber, G.S. (1940), Klaas Waarzegger se Zamenspraak en Brieue uit 1861, Patriotvereniging no. 1, Johannesburg.

- Nienaber, G.S. (1942), Die Afrikaanse geskifte van Samuel Zwaartman, Patriotvereniging no. 9, Johannesburg, ens.: Voortrekkerpers.
- Nienaber, G.S. (1971), Afrikaans in die vroeër jare (2e uitgawe), Patriotvereniging, Nuwe reeks no. 4, Johannesburg: Voortrekkerpers.
- Nienaber, P.J. (1940), Geskiedenis van Josef, en Catharina, die dogter van die advokaat, Patriotvereniging no. 2, Johannesburg, ens.
- Nienaber, P.J. (1942), M.H. Meser se novelles, verhale en gedigte, Patriotvereniging no. 7, Johannesburg, ens. : Voortrekkerpers.
- Nienaber, P.J. (1943), Evangelii in di volkstaal, Patriotvereniging no. 10, Johannesburg, ens. : Voortrekkerpers.
- NP, kyk Louw (1956).
- OKI, kyk Ons Klyntji (1896).
- OKII, kyk Ons Klyntji (1906).
- Ons Klyntji, Aug. 1896 en Okt. 1906.
- Opperman, D.J. (1950), Engel uit die klip, Bloemfontein, ens. : Nas. Boekhandel.
- Ou Oom Jan (= J.L. Cachet) (1907), "Sewe duiwels" en wat hulle gedoen het (2e druk), Patochevstroom : Het Westen.
- PA, kyk Afrikaanse Patriot (1876).
- PAI, kyk Afrikaanse Patriot (1880).
- PAII, kyk Afrikaanse Patriot (1890).
- PAIII, kyk Afrikaanse Patriot (1900).
- PB, kyk Eerste Afrikaanse printjies boeki (1879).
- Pheiffer (1976), vgl. Studies.
- Philander, P.J. (1956), Uurglas (2e druk; 1e druk van 1955), Kaapstad, ens. : Nas. Boekhandel.
- PJ, kyk Philander (1956).
- Preller, G.S. (1938), Dagboek van Louis Trichardt (2e verbeterde druk), Kaapstad : Nasionale Pers, Bpk.
- Pretorius, H.S. en Kruger, D.W. (1937), Voortrekker-Argiefstukke 1829-49, Pretoria : Uitgegee in opdrag van die Regering.
- Ps, kyk Berymde psalms saam met die evangeliese gesange, Die (1944), tensy anders aangedui.
- RA : Rapport, 9.2.1975.
- RAII : Rapport (ander uitgawes).
- Satelband, K. (1950), Reizen naar West-Afrika van Pieter van den Broecke, 1605-1614, Linschoten-vereniging LII, 's-Gravenhage.

- Ree, kyk Van Reenen (1820).
- Rei, kyk Reitz (1918).
- Reitz, J. (1918), Beproewing; 'n Histories-romantiese verhaal, Potchefstroom : Koomans.
- RLR : Stukke van die "Receiver of Land Revenue" (Ontvanger van Landsinkomste) (in Kaapse Argief).
- Rossouw, P.D. (Cefas) (1881), "Godedienstige stukke", Paarl : D.F. du Toit, kyk Nienaber (1943), bl. 5-76.
- SB : Sendingblad Nov. 1972, tensy anders aangedui.
- SK : S.A.U.K.-korpua van gesproke taal, vgl. par. 4.2.2.1.
- Sm, kyk Smit (1970).
- Smit, Hettie (1970), Sy kom met die sekelmaan, Kaapstad, ens. : Nas. Boekhandel (1e uitgawe 1937).
- Smuts, J. (1960), "n Ontleding van twee vroeë Afrikaanse briewe", in Tydskrif vir Volkskunde en Volkstaal, Nuwe Reeks 16, bl. 1-9.
- SO : skoolopstelle.
- SPK : Spontane korpua van gesproke taal, vgl. par. 4.2.2.1.
- St, kyk Stoops (1972) onder Studies.
- Ste : Standpunte (1960-1).
- St(ell). : Stellenbosch-Argief (in Kaapse Argief).
- Stockenström, Wilma (1970), Vir die bysiende leser, Kaapstad: Reijger-Uitgewers.
- Swell. : Swellendamse Argief.
- TA : kyk Krynauw en Pretorius (1949).
- Toerien, B.J. (1963), 39 gedigte, Bloemfontein, ens. : Nas. Boekhandel.
- Toi, kyk D.P. du Toit (1918).
- TOT, kyk Totius (1913).
- Totius (1913), Rachel, Potchefstroom : Koomans.
- Transvaalse argiefstukke, kyk Krynauw en Pretorius (1949).
- VA : Voortrekker-Argiefstukke, kyk Pretorius en Kruger (1937).
- Van Bruggen, J. (1942), Ampie (Deel III) : die kind, Kaapstad, ens. : Nas. Pers.
- Van den Heever, C.M. (1938), Kruispad; kortverhale, Bloemfontein, ens. : Nas. Pers.
- Van der Berg, W. (1949), Solitêrspel by kerslig en ander verhale, Pretoria : Van Schaik.
- Van Elfen, J. (1966), Babasorg, Kaapstad : Tafelberg.
- Van Niekerk, J.F. (1974), "Studeer met sukaes", in Die Huisgenoot, 10, 17, 24 en 31 Mei en 7 Junie 1974.

- Van Oordt, L.C. (1947-56), Die Kaapse taalargief (Deel I-IV self uitgegee, Kaapstad 1947-8; deel V-X in die Tydskrif vir wetenskap en kuns, 1950-6).
- Van Rappard, Rekeningen van de Buurkerk in de 15de eeuw.
- Van Reenen, R.J. (1920), Verborge skatte, Bloemfontein : Nationale Pers.
- Van Santen, G.C. (1617), Lichte Wigger, Leyden.
- Van Santen, G.C. (1620), Snappende Siitgen, Leyden.
- Van Santen G.C. (1624, 1637), Van t'een of t'aer. Soo wordmen niet dol, 's-Gravenhage, ens.
- Van Santen, G.C. (1625), Stomme-boden ofte brieven (2e druk), 's-Gravenhage.
- Van Santen, G.C. (1626a), Graefs wandelpraetje, 's-Gravenhage.
- Van Santen, G.C. (1626b), Tiidverdrifjes ofte epigrammata, Delf.
- Van Santen, G.C. (1629), Gierigheids misprijsing ende weldoens lof en loon, 's-Gravenhage.
- Van Selms (1951), vgl. Studies.
- Van Steyn, A. (1661), Lammert Meese, of Klucht vande melckboer, Delft.
- Ve : Venter, F.A.
- Vi, kyk Visser (1963).
- Vier Evangelie en die Psalme, Die (1923), Kaapstad : Brits en buitelandse Bybelgenootskap.
- Viesser, A.G. (1930), Die purper iris en ander nagelate gedigte, Kaapstad, ens. : Nasionale Pers.
- Visser, H.N. et al. (1963), Gips in die Republiek van Suid-Afrika, Pretoria : Staatsdrukker.
- VL : Die Voorligter.
- Vo, kyk Voss (1954).
- Von Wielligh, G.R. (1918), Eerste skrywers, Pretoria : Van Schaik.
- Voss, V. (1954), Inleiding tot fisika, Kaapstad : H.A.U.M.
- VW, kyk Von Wielligh (1918).
- W : "Wet op huurkoop, no. 36 van 1942", soos (ten slotte) gewysig deur "Wet 30 van 1965", kyk Flemming (1965), bl. 197-212.
- Wa, kyk De Waal (1914).
- We, kyk Wessels (1960).
- Wessels, D.M. (1960), Vroue en moeders wat werk, Kaapstad, ens. : N.G. Kerk-Uitgewers.
- Wikar : kyk Mossop (1935).
- WB, kyk Stockenström (1970).
- Zwaartman, kyk Nienaber, G.S. (1942).

ABSTRACT

The first major aim of this study was to trace the formal regularization of the Afrikaans past participle, consisting in most cases of ge- + verb stem (the latter replacing the Dutch infinitive and finite vb.), as in gebreek, gekoop and gewerk, from its Du. antecedents, cf. the strong p.p. gebroken, the weak and irregular p.p. gekocht and the weak and regular p.p. gewerkt, respectively. The second major aim was to study the formal contrast in modern Afr. - and its development in earlier Afr. - between reg. forms like gebreek(-te) and irreg. forms like gebroke in the strong vb. and between verwonder and verwonderd (without apocope) in the weak vb., in purely adjectival usage.

The formal development of the p.p., which was virtually completed by 1875, was studied from 1652 onwards, as soon as texts of any length were available - the weak p.p.'s in Chapter 2, the strong p.p.'s in Chapter 3. Although all parts of the p.p. were looked at, changes in the stem and suffix and the relation between these received most attention. The apocope of /t/ (spelt t or d), a process which had already begun in Du. (cf. Chapt. 1), affecting also the finite vb. (2nd, 3rd pers. sing., present) and other parts of speech such as nouns, adjectives and adverbs, was studied by means of token counts in texts of suitable length. This process was found to be controlled by factors such as a voiced or voiceless preceding segment and the part of speech, in the same consistent manner as Labov and others have shown to be the case in spoken language. It was therefore concluded that the systematic patterns of alternation between final /t/ and $\emptyset$, found in long as well as very short texts, must - allowing for a smaller or greater measure of writer's conservatism - represent a similar pattern in the spoken language. From a diachronic point of view, the patterns seemed to indicate the following development: at first the p.p.

went along with other parts of speech in undergoing only phonological apocope, while the finite vb. was subject to a non-phonological factor as well; in later texts, however, the p.p. also became subject to a non-phonological factor, paving the way to complete elimination of non-stem final /t/ after voiced as well as voiceless segments in the p.p.

The apocope of /ə/ in the strong p.p. was studied in a similar way, though in this case in relation to apocope in the inf. and plural of the finite vb. Whereas apocope in the inf. and p.p. took place at approximately the same rate in most texts - with p.p. ahead of inf. in a few - the finite vb. was usually far ahead of both. Once again the regularity of the process suggests phonological change which is virtually completed in mod. Afr. in the case of all-verbals; but the fact that adjectival /ə/ flexion is retained even in mod. Afr. under certain conditions as well as all non-functional /ə/ stem-endings in singular nouns, hints at another factor determining the rate of /ə/ loss, viz. a word's position on a verb-noun axis (other parts of speech forming a series in between).

Although it is very likely that most strong p.p.'s were remodelled on the regular pattern in one step, e.g. gestolen to gesteel, a number of semi-regularized forms like gestool (with /ə/ loss) and gekryge (with stem vowel regularization) occurring in texts, are indicative of the possibility of regularization in stages. Furthermore it appears that the group of p.p.'s with /e:/ as stem vowel (in contrast with /ɛi/ (ij) of the present) underwent vowel regularization before the group with a back vowel as stem vowel (in greater contrast with the front or neutral vowel of the present).

The second major aim was to determine the extent and usage of and factors having an influence on formal contrasts like gebreek(-te)/gebroke and verwonder/verwonderd in adjectival (including adverbial and nominal)

function. As these contrasts are most marked in the language of today and material is readily available, the period 1925-1978 was taken as point of departure and the greater part of the analysis was devoted to it (Chapter 4). A large body of examples from several different "registers" of written language (e.g. newspapers, literary prose, Biblical translation, poetry) as well as four registers of spoken language, after having been systematically analyzed, revealed a number of factors controlling the alternations. Alternations were observed in about ten main syntactic contexts or functions, and it appeared that the irreg. form is preferred in prenominal contexts and clearly in adverbial and nominal function more than in other contexts or functions. Another important factor was shown to be whether the p.p. is literal or figurative in meaning - the latter tending to be irreg. more frequently than the former. Strong p.p.'s in fixed expressions and even those referring to an (emotional) state of mind are more frequently irreg. than others. Certain morphological factors were found to have a similar effect, e.g. prefixes like on- and be-, suffixes like -ne(s) and -n + heid and compounding with nouns, as in lotsgebände. A phonological factor apparently inhibiting /t/ apocope in weak p.p.'s is a preceding sonorant segment.

The existence of a group of strong - and, in most cases, intransitive - p.p.'s which are obligatorily irreg. in adjectival usage and the fact that other adjectival p.p.'s have a greater tendency to be irreg. in pre- than in postnominal context, may be taken as diachronic evidence in favour of the Transformational Generative concept that adjectives are transformationally inserted into (rather than generated in) prenominal position, and by extension as evidence in favour of movement transformations as a linguistic reality.

Furthermore in regard to the strong p.p., differences in usage were found for the various registers, the most clear-cut being that between the more informal speech

styles - with comparatively few irreg. forms - and the rest. A small sample of material from primary and secondary school pupils revealed that the irreg. forms are in most cases only acquired at secondary school age. This, together with the fact that the irreg. p.p.'s in adjectival usage do not show signs of partial regularization but resemble the "correct" Dutch forms closely, and with the fact that Du. and Afr. existed side by side in a situation of diglossia in the 19th century, suggests that most of the irreg. strong p.p.'s still being used in mod. Afr. are part of a "higher" vocabulary - a kind of precipitation of the former "higher" language, viz. Dutch, in Afr. - and are acquired, probably through education, long after spontaneous language acquisition has been completed.

In Chapters 5 and 6 the gradual crystallization of the system described above is traced for the periods 1875-1925 and 1652-1875, respectively. The former period - when Afr. was not yet elevated to the position of official language - is characterized by many irreg. forms also in purely verbal function (but most of them probably not used in the spoken language). In the period before 1875 there are - partly as a result of a lack of material - very few indications of systematic alternation, with the exception of one clear example from a letter dating from the year 1851.

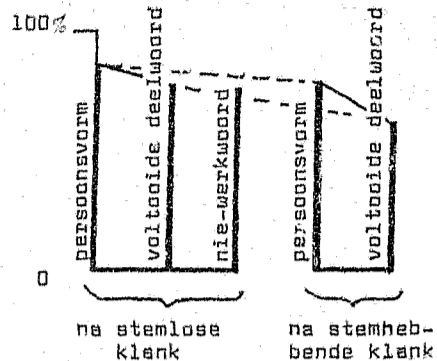
AFKORTINGS VAN GRAMMATIESE EN ANDER TERME

A,a:	afkorting
b.v.dw.:	byvoorbeeldlike (of adjektiewiese) voltooide deelwoord
dub.:	dubbelsinnig, d.w.s. kan b.v.dw. of ww.v.dw. wees
el.:	ellipties
F,f:	figuurlik
fig.:	figuurlik
gereg.:	geregulariseerd(e)
imp.:	imperfectum = preteritum
inf.:	infinitief
k:	sintaktiese konteks
kww.:	koppelwerkwoord
L,l:	letterlik
let.:	letterlik
n:	noot
N:	noot (as enigste verwysing); naamwoord
NP:	noun phrase = NS
NS:	naamwoordstuk
nww SL:	nie-ww. met stemlose eindklank (benewens /t/)
o:	oorganklik
O,o:	oordragtelik
ongereg.:	ongeregulariseerd(e)
oordr.:	oordragtelik
owp:	onderwerp
pres.:	presens
pret.:	preteritum = imperfectum
pv.:	persoonsvorm
pv SH:	persoonsvorm met stemhebbende stameindklank
pv SL:	persoonsvorm met stemlose stameindklank
r:	rymend, refleksief
S:	sin
stamvb.:	stamverband, d.w.s. verband met stamvorm
TK:	tekskompleks (d.w.s. van een skrywer)
t.o.:	teenoor
v.dw.:	voltooide deelwoord
vdw SH:	voltooide deelwoord met stemhebbende stam- eindklank
vdw SL:	voltooide deelwoord met stemlose stameind- klank
VP:	verb phrase = WS
wrsk.:	waarskynlik
WS:	werkwoordstuk
ww.:	werkwoord(e), werkwoordelik(e)
ww.v.dw.:	werkwoordelike (of verbale) voltooide deelwoord

TOELIGTING BY SKEMAS EN TABELLE

Hoofst. 2: Slot-/t/-verlies : persentasies

- tussen hakies : berus op minder as 15 tokens
- verbindende (gebroke e.a.) lyne: om vergelyking te vergemaklik

Hoofst. 4: Tabelle vir sterk b.v.dwe. Vgl. par. 4.2.2.2

Vbe. van woorde waarop b.v. Sintaktiese kontekste; lees dw. "sien" tussen hakies; in hoofletters indien presiese woord nie aangehaal

Bronverwysings behalwe by le drie gesproke korpore; stem ooreen met simbole links; koppelteken stem ooreen met skeiding tussen kolomme.

grondwoord:
1e stamvorm en betekenis
2e betek.:
2e stamvorm:

BREEK ±a = ± oorganklik	1	2	5a
gebreek: let.(IEM, -lθ, bene)	L+ (L+) x2	L+	H33NP8n94NP29n95-NP12
geestelik gekwak('EM)	F+		B29n97
gebroke: let.(bene, riat)		L+	(L-) St118n99HF143

Indien let., betekenis nie noder aangedui

Vgl. hieronder.

n: noot by verwysing
N: slegs noot; geen verwysing

x2,3, ens.: 2,3 tokens, ens. (anders slegs 1 token)

- L: letterlik, sistematies versamel
- F: figuurlik, " "
- A: abstrak, " "
- O: oordragtelik, " "

- l: letterlik, nie sistematies versamel
- f: figuurlik, " " "
- a: abstrak, " " "
- o: oordragtelik, " " "

- _: het verband met stem
- +: oorganklik; -: onoorganklik
- *: druk gemoedstoestand uit
- : in sy geheel fig. of metafories gebruik
- : deel van vaste uitdrukking

- X: uit "spontane korpus" (SPK)
- U: uit "hoofkorpus" (HK)
- Z: uit "S.A.U.K.-korpus" (SK)

} geen verwysing gegee

- Fasold, R.W. (1972), Tense marking in Black English; a linguistic and social analysis, Arlington, Virginia : Center for Applied Linguistics.
- Ferguson, C.A. (1964), "Diglossia", in Hymes (1964), bl. 429-39.
- Fowler, H.W. en F.G. Fowler (reds.) (1969), The concise Oxford dictionary of current English (5th ed.), Oxford : University Press.
- Franck, J. (1910), Mittelniederländische Grammatik (2e uitgawe), Leipzig.
- Franken (1938), vgl. Tekste.
- Franken, J.L.M. (1937), "Uit die Lewe van Charles Etienne Boniface", in De Villiers, C.G.S. (hoofred.), Annale van die Universiteit van Stellenbosch, Jaargang XV, Reeks B, Afl. 1 (April 1937), Kaapstad : Nasionale Pers.
- Franken, J.L.M. (1953), Taalhistoriese bydraes, Amsterdam, ens. : Balkema.
- Gordon, E.V. (1968), An introduction to Old Norse (2nd ed., revised by A.R. Taylor), Oxford : University Press.
- Grayson, J.D. (1970), "The past participle in Afrikaans", in Lugton en Saltzer (1970), bl. 47-8.
- Hauptfleisch, D.C. (1953), Vorm en gebruik van attributief-adjektiewiese voltooide deelwoorde in Afrikaans, met inbegrip van skynbare partisipia, ongepubl. M.A.-verhandeling, Univ. van Stellenbosch.
- Heinsius, J. (1897), Klank- en buigingsleer van de taal des Statenbijbels, Groningen : Noordhoff.
- Hesseling, D.C. (1905), Het Negerhollands der Deense Antillen, Leiden : Sijthoff.
- Hirt, H. (1932), Handbuch des Urgermanischen II ("Stammhilfungs- und Flexionslehre"), Heidelberg.
- Hirt, H. (1934), Handbuch des Urgermanischen III ("Abriss der Syntax"), Heidelberg.
- Hutterer, C.J. (1975), Die germanischen Sprachen; ihre Geschichte in Grundzügen, Budapest : Akadémiai Kiadó.
- Hymes, D. (red.) (1964), Language in culture and society, New York, ens. : Harper and Row, en Tokyo : Weatherhill.
- Jackendoff, R.S. (1972), Semantic interpretation in Generative grammar, Cambridge, Mass., ens. : MIT Press.
- Jacobs, R.A. en P.S. Rosenbaum (1968), English Transformational grammar, Waltham, Mass., ens. : Blaisdell.
- Jespersen, O. (1942), A modern English grammar on historical principles, Part VI : Morphology, Copenhagen : Ejnar Munksgaard.
- King, R.D. (1969), Historical linguistics and Generative grammar, London, ens. : Prentice-Hall.
- Kiparsky, P. (1972), "Explanation in Phonology", in Peters (1972), bl. 189-227.

Author Conradie C J

Name of thesis Die Diachronie van die Afrikaanse voltooid deelwoord 1979

PUBLISHER:

University of the Witwatersrand, Johannesburg

©2013

LEGAL NOTICES:

Copyright Notice: All materials on the University of the Witwatersrand, Johannesburg Library website are protected by South African copyright law and may not be distributed, transmitted, displayed, or otherwise published in any format, without the prior written permission of the copyright owner.

Disclaimer and Terms of Use: Provided that you maintain all copyright and other notices contained therein, you may download material (one machine readable copy and one print copy per page) for your personal and/or educational non-commercial use only.

The University of the Witwatersrand, Johannesburg, is not responsible for any errors or omissions and excludes any and all liability for any errors in or omissions from the information on the Library website.